

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.07.2018.- 03.08.2018.

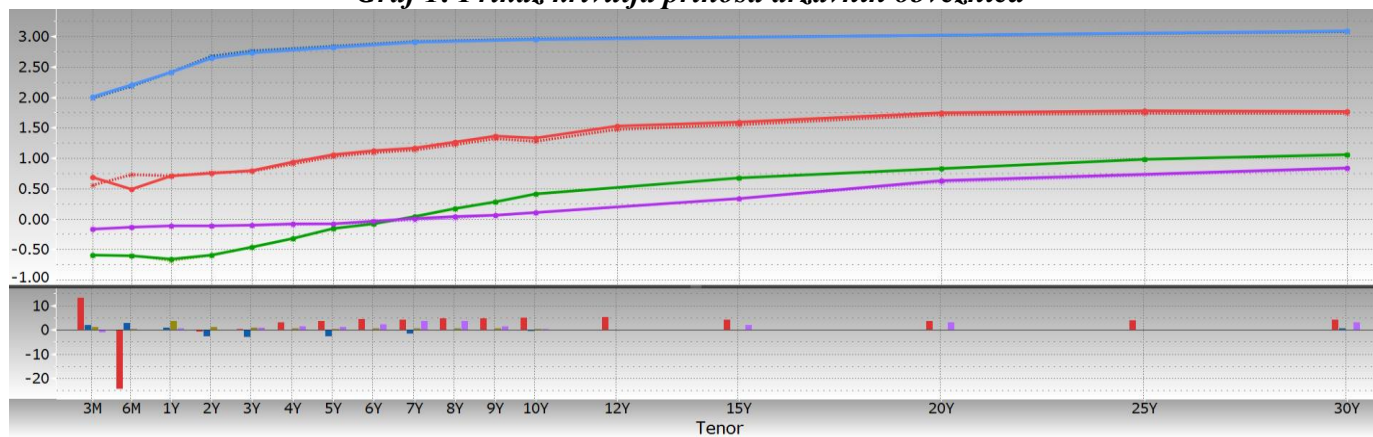
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	27.7.18	-	3.8.18	27.7.18	-	3.8.18	27.7.18	-	3.8.18	27.7.18	-	3.8.18				
2 godine	-0,60	-	-0,59	↗	2,67	-	2,64	↘	0,76	-	0,75	↘	-0,11	-	-0,11	→
5 godina	-0,17	-	-0,16	↗	2,84	-	2,81	↘	1,02	-	1,06	↗	-0,09	-	-0,08	↗
10 godina	0,40	-	0,41	↗	2,95	-	2,95	→	1,28	-	1,33	↗	0,10	-	0,11	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	27.7.18	-	3.8.18	
3 mjeseca	-0,507	-	-0,570	↘
6 mjeseci	-0,605	-	-0,603	↗
1 godina	-0,661	-	-0,635	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.08.2018. godine (pune linije) i 27.07.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone na sedmičnom nivou nisu zabilježili bitnije promjene, iako su tokom protekle sedmice bilježili volatilna kretanja, zbog održavanja sjednica FOMC, BoE i BoJ, s jedne strane, te obnovljenih trgovinskih tenzija između SAD i Kine, s druge strane. Saopštenje FOMC-a kojim je potvrđena namjera da se do kraja godine referentna kamatna stopa Fed povećava još dva puta je uticalo na rast prinosa, ali je nakon toga zabilježena korekcija ovih prinosa zbog pogoršanja geopolitičkih odnosa. Prošle sedmice su objavljeni pozitivni podaci o rastu inflacije u eurozoni, ali je istovremeno potvrđeno usporenje privrednog rasta ove regije u drugom kvartalu. Značajan rast prinosa između 18,5 i 25 baznih poena zabilježen je kod prinosa italijanskih obveznica, koji je najviše bio izražen tokom trgovanja u četvrtak. Ovakva reakcija tržišta je uslijedila nakon što je najavljen sastanak populističkih italijanskih lidera i ministra finansija Giovannija Triae na kojem se trebalo raspravljati o budžetu za narednu godinu, što je predstavljalo prvu reviziju budžeta na najvišem državnom nivou, a koalicioni partneri italijanske Vlade su već ranije najavili planove za smanjenje poreza, kao i osiguranje osnovnih prihoda za najsiromašnije, što ne ide u korist visokog duga ove zemlje i kosi se s granicama zaduživanja koje postavlja EU. Premijer Italije Conte je u petak izdao saopštenje u kojem je naveo da su na sastanku

dogovoreni ekonomski i finansijski planovi koji će biti prezentovani u septembru, ali bez navođenja dodatnih detalja, kao što je iznos budžeta za narednu godinu.

MMF je o pitanju izgleda napretka Grčke pohvalio Vladu zbog smanjenja fiskalnih i tekućih neravnoteža i oporavka privrednog rasta, ali je i upozorio na postojanje „silaznih rizika“, kao što je mogućnost da bi bankama u ovoj zemlji mogao biti potreban dodatni kapital. Takođe, neki od MMF-ovih direktora su izrazili sumnju o pitanju dugoročne održivosti javnog duga ova zemlje, kao i realnosti prognoza za budžet i privredni rast.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) JUL	2,0%	2,1%	2,0%
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) JUN	3,5%	3,6%	3,0%
3.	GDP – EZ (kvartalno) – prelim. II kvartal	0,4%	0,3%	0,4%
4.	GDP – Austrija (kvartalno) – prelim. II kvartal	-	0,5%	0,9%
5.	GDP – Španija (kvartalno) – prelim. II kvartal	0,7%	0,6%	0,7%
6.	GDP – Italija (kvartalno) – prelim. II kvartal	0,2%	0,2%	0,3%
7.	GDP – Belgija (kvartalno) – prelim. II kvartal	-	0,3%	0,3%
8.	Stopa nezaposlenosti – EZ JUL	8,3%	8,3%	8,3%
9.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) JUN	10,8%	10,9%	10,7%
10.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000) JUL	-	-27,1	-90,0
11.	Indeks povjerenja potrošača – EZ JUL	-0,6	-0,6	-0,6
12.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ JUL	112,0	112,1	112,3
13.	PMI kompozitni indeks – EZ JUL	54,3	54,3	54,9
14.	Maloprodaja – EZ (G/G) JUN	1,4%	1,2%	1,6%

SAD

Prinosi dvogodišnjih i petogodišnjih američkih obveznica su tokom protekle sedmice smanjeni za po 3 bazna poena na sedmičnom nivou, dok se prinosi desetogodišnjih obveznica nisu mijenjali. Američki dionički indeks Dow Jones je tokom protekle sedmice blago povećan za 0,05% na sedmičnom nivou, a indeks S&P 500 za 0,76%.

Na sastanku FOMC-a, održanom tokom protekle sedmice, nije bilo izmjene monetarne politike, odnosno referentna kamatna stopa je jednoglasno zadržana u rasponu od 1,75% do 2,00%. U saopštenju objavljenom nakon ovog sastanka navedeno je da je tokom proteklih šest nedjelja, odnosno od prethodnog sastanka ovog tijela, zabilježen snažan ekonomski rast SAD. Snažan rast zapošljavanja je zabilježen na tržištu rada, kao i u domenu potrošnje domaćinstava i poslovnih investicija. Stopa inflacije se, prema navodima ovog saopštenja kreće oko ciljanog nivoa od 2,0%, a indikatori dugoročne inflacije su blago promijenjeni. Navedeno je uticalo na kreatore monetarne politike da donesu odluku o zadržavanju referentne kamatne stope na nepromijenjenom nivou, ali su jasno signalizirali da će do kraja tekuće godine ona biti povećana još dva puta za po 25 baznih poena i to naredni put na septembarskoj sjednici. Tokom protekle sedmice objavljeni su i podaci o nivoima stope inflacije (2,2%) i stope nezaposlenosti (3,9%), koji idu u prilog najavljenom povećanju referentne kamatne stope.

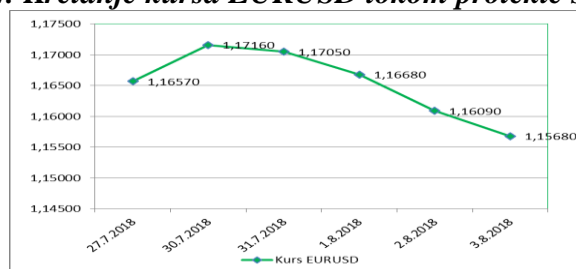
Proteklju sedmicu obilježilo je i pogoršanje trgovinskih odnosa SAD i Kine, nakon što su SAD najavile da bi mogle povećati carine na uvoz dobara iz Kine, čija je vrijednost 200 milijardi USD s trenutnog nivoa od 10% na nivo od 20%. Kineske vlasti su promptno najavile recipročne mjere, odnosno uvođenje carina od 25%, 20%, 10% i 5% na robu koja se uvozi iz SAD čija je vrijednost oko 60 milijardi USD. Prema navodima pojedinih analitičara, uvoz dobara koje SAD uvoze iz Kine je znatno veći od obima koji Kina uvozi iz SAD te bi zbog toga pogoršanje ovih odnosa imalo znatno negativniji uticaj na izvozno orijentisanu kinesku privredu.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PCE deflator (G/G)	JUN	2,3%	2,2%	2,2%
2.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	JUN	0,4%	0,4%	0,4%
3.	Indeks ličnih rashoda (M/M)	JUN	0,4%	0,4%	0,5%
4.	Stopa nezaposlenosti	JUL	3,9%	3,9%	4,0%
5.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	JUL	193.000	157.000	248.000
6.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	JUL	190.000	170.000	234.000
7.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru	JUL	25.000	37.000	33.000
8.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	JUL	2,7%	2,7%	2,7%
9.	ISM indeks prerađivačkog sektora	JUL	59,4	58,1	60,2
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora	JUL	55,5	55,3	55,4
11.	ISM indeks uslužnog sektora	JUL	58,6	55,7	59,1
12.	PMI indeks uslužnog sektora	JUL	56,2	56,0	56,5
13.	Fabrička potrošnja (M/M)	JUL	0,7%	0,7%	0,4%
14.	Obim porudžbina trajnih dobara (M/M)	JUL	-	0,8%	-0,3%
15.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	28.JUL	220.000	218.000	217.000

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR drugu sedmicu zaredom te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1657 na nivo od 1,1568, što na sedmičnom nivou predstavlja smanjenje od 0,76%.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Na prošlosedmičnoj sjednici MPC BoE je u skladu s očekivanjima povećala referentnu kamatnu stopu za 25 baznih poena na nivo od 0,75%, što je najveći nivo od 2009. godine. Svih devet članova MPC BoE je glasalo za navedeno povećanje te je odlučeno da se program kvantitativnih olakšica zadrži na rekordnom nivou od 435 milijardi GBP, koji je povećan na taj nivo još u augustu 2016. godine. Guverner BoE Carney je naglasio da povećanje kamatnih stopa mora biti postepeno te je signalizirao da ne treba žuriti s daljnim povećanjima, uzimajući u obzir neizvjesnosti oko Brexita. Među ključnim razlozima za povećanje referentne kamatne stope, Carney je naveo snažno tržište rada i visoku inflaciju. Takođe, Carney je predstavio novu procjenu za ravnotežnu kamatnu stopu, odnosno stopu po kojoj ekonomija može održivo rasti s punom zaposlenošću i unutar ciljane inflacije.

Pored sjednice MPC BoE, proteklu sedmicu obilježio je i sastanak vrhovnog diplomate kineske Vlade i državnog savjetnika Wang Yia s britanskim ministrom inostranih poslova Huntom na kojem su razgovarali o mogućnosti otvaranja diskusija o mogućem sporazumu o slobodnoj trgovini između Velike Britanije i Kine. Wang je istakao da su obje zemlje saglasne da se uključe u međusobne razvojne strategije te da prošire trgovinsku razmjenu i zajedničke investicije.

Nacionalni institut za ekonomska i socijalna istraživanja (NIESR) je objavio prognoze, prema kojima će britanska ekonomija bilježiti rast od 1,4% ove godine i 1,7% iduće godine.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mln USD)	JUL	-	577	716
2.	PMI kompozitni indeks	JUL	54,9	53,6	55,2
3.	PMI indeks građevinskog sektora	JUL	52,8	55,8	53,1
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	JUN	-	1,7%	1,9%
5.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	JUN	65.500	65.600	64.700
6.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	JUN	1,4	1,6	1,6
7.	Nationwide cijene kuća (G/G)	JUL	1,8%	2,5%	2,0%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio blagi rast s nivoa od 0,88916 na nivo od 0,88981, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3105 na nivo od 1,3001.

JAPAN

Protekle sedmice održana je sjednica MPC BoJ, nakon koje je saopšteno da će BoJ zadržati referentnu kamatnu stopu na nivou od -0,1%, kako bi omogućila veću fleksibilnost programa kvantitativnih olakšica, a što je u skladu s očekivanjima prema kojima će biti potrebno još vremena prije nego što inflacija dostigne ciljani nivo od 2%. **Referentni prinos na desetogodišnje obveznice je ostao fiksiran na oko 0%, s tim da su povećane dozvoljene oscilacije s dosadašnjih 10 na 20 baznih poena.** Istovremeno, BoJ je najavila da će revidirati iznose kupovine pojedinih ETF-ova te povećati udio ETF-a koji prati Topix indeks na 4,2 biliona JPY (37,7 milijardi USD) s dosadašnjih 2,7 biliona JPY, dok je u dosadašnjem fokusu bio nešto volatilniji Nikkei indeks.

Krajem prošle sedmice objavljen je zapisnik s junske sjednice u kojem su članovi MPC BoJ istakli da je važno nastaviti sa sprovođenjem višestrukog praćenja i procjene pozitivnih i negativnih efekata programa kvantitativnih olakšica. Neki članovi su istakli da je neophodno temeljno analizirati pozadinu nedavnog smanjenja zarada i cijena, kao i njihove efekte na inflatorna očekivanja.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

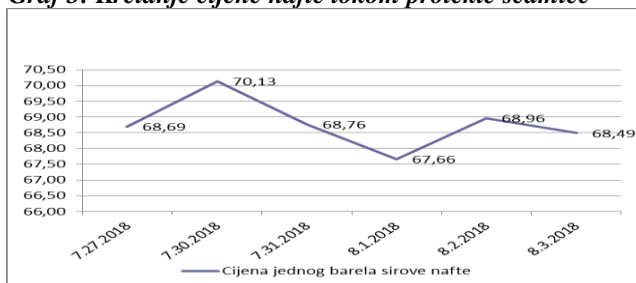
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	JUN	2,3%	2,4%	2,2%
2.	Maloprodaja (G/G)	JUN	1,7%	1,8%	0,6%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	JUN	0,6%	-1,2%	4,2%
4.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	JUN	-	-6,5%	-18,7%
5.	Indeks potrošakog povjerenja	JUL	43,8	43,5	43,7
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	JUL	-	52,3	51,6
7.	PMI indeks uslužnog sektora	JUL	-	51,3	51,4
8.	PMI kompozitni indeks	JUL	-	51,8	52,1
9.	Monetarna baza (G/G)	JUL	-	7,0%	7,4%
10.	Prodaja automobila (G/G)	JUL	-	1,2%	-7,3%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 129,45 na nivo od 128,70. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 111,05 na nivo od 111,25.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,69 USD (59,93 EUR). Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena ovog energenta je bilježila rast pod uticajem zabrinutosti investitora da bi poremećaji u isporuci ovog energenta iz Saudijske Arabije, Libije i Venecuele te najavljene sankcije SAD prema Iranu mogli dovesti do povećanja tražnje u odnosu na ponudu ovog energenta na globalnom tržištu. Međutim, već tokom narednog dana ova zabrinutost je umanjena pod uticajem informacija da zemlje članice OPEC-a i Rusija povećavaju obim proizvodnje nafte, odnosno da je Saudijska Arabija tokom jula povećala obim proizvodnje ovog energenta za 310.000 barela na nivo od 10,8 miliona barela dnevno. Tokom trgovanja u srijedu cijena nafte je zabilježila smanjenje pod uticajem objavljivanja informacije o tome da su američke zalihe ovog energenta povećane za 3,8 miliona, dok su analitičari očekivali smanjenje za 2,8 miliona barela na sedmičnom nivou. Međutim, podaci o smanjenju zaliha nafte u najvećem američkom skladištu ovog energenta u Oklahomi te najava da Iran planira vojnu vježbu na granici s Omanom i UAE su, tokom trgovanja u četvrtak, uticali na rast cijene nafte. Pojedini analitičari navode da bi pogoršanje trgovinskih odnosa SAD i njihovih partnera moglo imati značajan uticaj na tržište ovog energenta, odnosno na buduće smanjenje tražnje za naftom, zbog čega je njena cijena u petak zabilježila smanjenje. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,49 USD (59,21 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.226,12 USD (1.051,83 EUR). Cijena zlata je tokom protekle sedmice nastavila da bilježi smanjenje, a dominantan faktor koji je uticao na njeno smanjenje je očekivanje da će Fed još dva puta do kraja tekuće godine povećati referentnu kamatnu stopu, što utiče i na aprecijaciju USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera. Povećana volatilnost na finansijskim tržištima, koja je zabilježena nakon objavljivanja rezultata sastanka MPC BoJ, je tokom trgovanja u utorak podstakla tražnju za ovim plemenitim metalom. Međutim, tokom trgovanja u srijedu i četvrtak snažna aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute je uticala na smanjenje cijene zlata na najniži nivo od marta prošle godine. U izvještaju Svjetskog savjeta za zlato, tražnja za ovim plemenitim metalom je smanjena tokom prve polovine ove godine, te je tokom prvog i drugog kvartala iznosila manje od 1.000 tona, što nije zabilježeno tokom proteklih deset godina. Veliki broj analitičara navodi da će se trend smanjenja cijene ovog plemenitog metala nastaviti pod uticajem rasta kamatnih stopa u SAD i aprecijacije USD, dok s druge strane, pojedini analitičari očekuju rast njegove cijene zbog jačanja tenzija u trgovinskim odnosima SAD i njihovih partnera. Pogoršanje trgovinskih odnosa SAD i Kine je tokom trgovanja u petak uticalo na blagi rast cijene zlata, koja je na zatvaranju tržišta iznosila 1.214,90 USD (1.050,22 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

